

Ergen sağlığı danışmanlığı: Ergen ve ebeveynlerin ihtiyaçlarının belirlenmesi

Şebnem Aktaş¹, Ahmet Kerem Atakur¹, Amine Ayas¹, Sena Aydın¹, Havva Meliha Aydoğdu¹, Reyhan Çelik¹, Ahmet Gürsel Demirci¹, Sudem Erol¹, Sude Berfin İdrisoğlu¹, Ilgın Kırmızıgül¹, Eren Şahin¹, Rüveyde Umucu¹, Sinem Akgül^{2, *}

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹Dönem 1 öğrencisi, ²Pediyatri Profesörü
İletişim: sinemhusnu@gmail.com

SUMMARY: Aktaş ŞA, Atakur AK, Ayas A, Aydın S, Aydoğdu HM, Çelik R, Demirci AG, Erol S, İdrisoğlu SB, Kırmızıgül I, Şahin E, Umucu R, Akgül S. (Department of Pediatrics, Hacettepe University Faculty of Medicine, Ankara, Türkiye). Adolescent health counseling: Identifying the needs of adolescents and parents. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi* 2022; 65: 68-74.

The aim of this study was to determine the need of youth and their parents concerning counseling about adolescent health issues. The study was a cross-sectional descriptive study and was conducted at Hacettepe University İhsan Doğramacı Children's Hospital Department of Adolescent Medicine between February 23 and March 12, 2023. The study population included 279 adolescents between the ages of 10-18 and 123 mothers and 19 fathers with adolescents in this age range. A questionnaire created by the researchers was applied to determine the areas in which the participants most wanted counseling on adolescent health issues. Fifteen topics related to adolescent health were given and their requests for counseling were asked on a 5-point likert scale, and they were asked to determine the 3 topics they would like to receive counseling most among this list. The mean age of the adolescents participating in the study was found to be 16.6 years. It was observed that the majority of the participants marked each topic as 'I want it very much' or 'I want it'. The subjects that adolescents most wanted to learn about were 'Exam related anxiety', 'Depression, suicide and self-harm' and 'Sleep hygiene'. Mothers wanted the most information on 'Exam related anxiety', 'protection from screen addiction', and 'physical development', while fathers wanted the most information on 'Exam related anxiety', 'physical development' and 'Substance use'. The most important result of this study is the determination of the willingness of both adolescents and families to receive counseling on issues related to adolescent health. Especially on issues such as exam related anxiety and screen addiction, counseling services for adolescents and families should be increased. Therefore, in order to provide counseling on these issues, all healthcare professionals who take care of adolescents should have sufficient knowledge and necessary skills about the unique development of adolescents.

Key words: adolescent, adolescent medicine, counselling.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı ergen ve ebeveynlerin ergen sağlığını ilgilendiren konulardan hangilerinde danışmanlık alma ihtiyaçlarının olduğunu tespit etmektir. Çalışma kesitsel tanımlayıcı tipte bir araştırma olup Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Ergen Sağlığı Bilim Dalı'nda 23 Şubat-12 Mart 2023 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini 18-10 yaş arasında 279 ergen ve bu yaş aralığında ergeni olan 123 anne ve 19 baba oluşturmuştur. Katılımcıların ergen sağlığı konusunda en çok danışmanlık almak istedikleri alanları belirlemek için araştırmacılar tarafından oluşturulan bir anket uygulanmıştır. Ergen sağlığı ile ilgili 15 konu verilip bunlarla ilgili danışmanlık alma istekleri 5'li likert olarak sorulmuştur ve bu liste içerisinde en çok danışmanlık almak istedikleri üç konuyu belirlemeleri istenmiştir. Çalışmaya katılan ergenlerin yaş ortalaması 16.6 yaş olarak saptanmıştır. Katılımcıların çoğunluğunun her konuyu 'çok istiyorum' veya 'istiyorum'

şeklinde işaretlediği görülmüştür. Ergenlerin en çok bilgi almak istedikleri konular ‘Sınav kaygısı’, ‘Depresyon, zkiyım ve kendine zarar verme’ ve ‘Uyku hijyeni’ olmuştur. Anneler ise ‘Sınav kaygısı’, ‘Ekran bağımlılığından korunma’ ve ‘Fiziksel gelişim’; babalar ise, ‘Sınav kaygısı’ ‘Fiziksel gelişim’ ve ‘Madde kullanımı’ konularında en çok bilgi almak istediler.

Bu çalışmanın en önemli sonucu hem ergenlerin hem ailelerin ergen sağlığını ilgilendiren konularla ilgili danışmanlık almak için istekli olduklarının saptanmasıdır. Özellikle sınav kaygısı ve ekran bağımlılığı gibi konularda ergen ve aileye yönelik verilecek danışmanlık hizmetlerinin artması gerekmektedir. Bu nedenle bu konularda danışmanlık yapabilmek için ergenlerle ilgilenen ve onlara bakım veren tüm sağlık çalışanlarının ergenlerin özgün gelişimi konusunda yeterli bilgiye ve gerekli becerilere sahip olmaları gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: ergen, ergen sağlığı, danışmanlık.

Ergenlik, hızlı bir fiziksel ve psikososyal gelişim sonucunda bireylerin düşüncelerinin ve davranışlarının etkilendiği bir dönemdir ve ergen bireyler bu süreç sebebiyle uyum sorunlarıyla karşılaşabilmektedir. Ergenlerin ve ailelerinin bu dönem hakkında yetersiz ya da yanlış bilgiye sahip olması ergenin fiziksel ve psikolojik sağlığında olumsuzluklara yol açabilir. Bu bilgi eksiklikleri ve yanlışlarının belirlenmesi koruyucu sağlık hizmetlerinin verimliliğinin artması açısından önem arz etmektedir.¹

Ülkemizde ergene özgü sağlık hizmetlerine büyük bir ihtiyaç duyulmaktadır ancak ne yazık ki sadece ülkemizde değil tüm dünyada sağlık taramalarının en ihmal edildiği dönem ergenlik dönemidir. Amerika Birleşik Devletleri’nde yapılan bir çalışmaya göre ergenlerin sadece 34%’ünün yıllık olarak yapılması önerilen sağlık kontrolüne gittiklerini saptanmıştır.²

Ergenler genellikle sağlıklı olarak nitelendirilmekte, bu nedenle ergenlik dönemindeki sağlık sorunları birçok anlamda göz ardı edilmektedir ancak mortalite ve morbidite verileri zaman içerisinde azalmayan tek yaş grubunu da ergen ve geç erişkinler oluşurmaktadır. Ergenlik döneminde ortaya çıkan önemli hastalık ve ölüm sebeplerinin engellenebilir olduğu, davranışsal, sosyal, çevresel sebeplere bağlı olduğu bilinmektedir. Bu nedenle ergenlere yönelik koruyucu hizmetler önem kazanmaktadır.³

Ergen ve ailelerine sunulacak sağlık hizmetlerini en iyi seviyeye getirebilmek ve ergenlerin yaşamlarını sağlıklı yönlendirebilmeleri için doğru ve gerekli bilgilere erişme gereksinimleri vardır. Ergenler sağlıkla ilgili bilgileri farklı kaynaklardan edinebilmektedirler. Bu kaynaklar

bazen doğru olmayabilir ve ergeni daha da riskli davranışlara yönlendirebilir. Aslan ve ark.⁴ yaptığı bir çalışmada ergenlerin edindikleri ilk cinsel bilgi kaynağı araştırılmış, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%66’sı) bu bilgiyi internetten edindiği ve çoğunun bu konuda hiç sağlık hizmeti almadığı görülmüştür. Halbuki yapılan ‘‘CETAD Cinsel Sağlık ve reme Sağlığı Araştırması’’ sonuçlarına göre ‘‘Cinsellikle ilgili en güvenilir bilgi kaynağı nedir?’’ diye sorulduğunda ergenlerin %60’ı uzman hekim olarak cevap vermiştir.⁵

Sağlıklı kalmak; sağlığın korunması ve geliştirilmesi için temel sağlık bilgilerinin anlama, yorumlama ve uygun davranışlar geliştirme ile gerçekleşebilir. Sağlık personeli ergen ve ailesine bu bilgiyi aktaracak en önemli kaynaklardan biridir. Ergen ve ebeveynlerin danışmanlık almak istedikleri konular arasında farklılıklar olabileceğini de öngörüyoruz. Bu nedenle çalışmamızın amacı ergen ve ailelerin hangi konuda danışmanlık alma ihtiyaçlarının olduğunu tespit etmektir.

Materyal ve Metot

Bu araştırma Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi ‘‘Hekimlik ve Sosyal Sorumluluk’’ dönem 1 dersi kapsamında yapılmıştır. Çalışma kesitsel tanımlayıcı tipte bir araştırma olup Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı ocuk Hastanesi Ergen Sağlığı Bilim Dalı’nda 23 şubat -12 Mart 2023 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini 10-18 yaş arasında ergenler ve bu yaş aralığında ergeni olan ebeveynler oluşurmıştır.

Katılımcıların ergen sağlığı konusunda en çok danışmanlık almak istedikleri alanları

belirlemek için araştırmacılar tarafından oluşturulan bir anket uygulanmıştır. Anketin ilk bölümünde cinsiyet, yaş ve eğitim durumu gibi demografik bilgiler sorulmuştur. Anketin ikinci bölümünde ise ergen sağlığı ile ilgili 15 konu verilip bunlarla ilgili danışmanlık alma istekleri 5'li likert olarak sorulmuştur. Cevaplar "hiç istemiyorum", "istemiyorum", "kararsızım", "istiyorum", "çok istiyorum" olarak verilmiştir. Likert ölçeği, katılımcının bir dizi ifade hakkındaki görüşlerini ölçen kapalı uçlu psikometrik bir ankettir. Katılımcılar anket sorularını değerlendirdikten sonra karşıt uçlardan çeşitli cevaplar arasından seçim yapabilir. Likert skalaları, katılımcılardan istenen derinlik seviyesine bağlı olarak beş, yedi veya dokuz noktaya sahip olabilir. Ölçekte sorulan konular Tablo I'de verilmiştir. Ölçeğin üçüncü bölümünde ise en çok bilgi almak istedikleri üç konuyu seçmeleri istenmiştir. Ergen ve ebeveynlerinin cevap dağılımı incelenmiştir.

Ölçek hem yazılı olarak Ergen Sağlığı Polikliniği'ne başvuran ergen ve ebeveynleri tarafından hem de *Google Forms* kullanarak çevrimiçi olarak da doldurulmuştur. Tüm katılımcılardan çalışmaya katılmak için yazılı onam alınmıştır.

Her değişkenin yanıt dağılımı için tanımlayıcı istatistik yapılmıştır. Ergenlerin cinsiyeti ve ergen-ebeveyn yanıtlarındaki dağılım farkı incelenmiştir.

Bulgular

Çalışmaya toplam 421 kişi dahil edildi, bunların 279'u ergen (%81.4'ü kız, %18.3'ü erkek, %0.4'ü diğer), 123'ü anne, 19'u ise baba olarak katılmıştır. Çalışmaya katılan ergenlerin yaş ortalaması 16.67 (10-18) yıl olarak saptanmıştır.

Anne ve baba katılımcılara en son mezun oldukları okul sorulduğunda annelerin %6.5'i ilkökul, %8.1'i ortaokul, %17.9'u lise, %46.3'ü üniversite ve %21.1'i üniversite sonrası cevabını verirken babaların %21.1'i ortaokul, %52.6'sı üniversite ve %26.3'ü üniversite sonrası cevabını verdi.

Ergen, anne ve babaların danışmanlık alma istekleri Tablo I'de verilmiştir. Katılımcıların çoğunluğunun her konuyu 'Çok istiyorum' veya 'istiyorum' şeklinde işaretlediği görülmüştür. Fiziksel gelişim, istismar, aşılama, yeme bozuklukları, uyku hijyeni, ekran bağımlılığından

korunma, depresyon, özkıym ve kendine zarar verme ve sınav kaygısı konularında her üç katılımcı grubunun %70-90 arasında 'çok istiyorum' veya 'istiyorum' yanıtını verdikleri görülmüştür.

Ergen ve ebeveynlerinin farklı olduğu konular da değerlendirilmiştir. Annelerin %82.5'i cinsel gelişimi ile ilgili "çok istiyorum" ve "istiyorum" olarak yanıt verirken bu oranın ergenlerde %63.8 olduğu görülmüştür, aynı şekilde cinsel sağlık danışmanlığı ile ilgili annelerin %72.3'ü bilgi talep ederken bu oran ergenlerde %57.3 olarak saptandı. En belirgin farkın olduğu konu ise madde kullanımı ile ilgili ortaya çıkmıştır. Ergenlerin sadece %37.3'ü bilgi talep ederken annelerde bu oran %79.6, babalarda %78.9 olarak saptanmıştır.

Konu başlıklarına göre bilgi alma isteğinin ankete katılım sağlayanın kim olduğuna göre çok farklılık göstermediği gözlemlendi. En çok işaretlenen üç konunun dağılımı ise Şekil 1'de verilmiştir. Katılımcıların en çok bilgi almak istediği üç konu Tablo II'de verilmiştir.

Tartışma

Bu çalışmanın amacı ergen sağlığı alanında ergen ve ailelerin hangi konuda bilgi açıkları olduğunu hissettiklerini belirleyip, hangi konularda danışmanlık almak istediklerini belirlemektir. Bilgimiz dahilinde ülkemizde yapılan ilk çalışmadır.

Çalışmamızın en önemli sonuçlarından biri sorulan 15 konu içerisinde bilgi almak isteme düzeyinin her iki grupta sıklıkla 'çok istiyorum' ve 'istiyorum' olarak işaretlenmiş olmasıdır. Bu sonuç bilgi açığının her iki grupta ne kadar fazla olduğunu göstermektedir. Bu nedenle ergenlerle ilgilenen ve onlara bakım veren tüm sağlık çalışanlarının ergenlerin özgün gelişimi konusunda yeterli bilgiye ve gerekli becerilere sahip olmaları gençlerin uzun vadeli yaşam şanslarının ve sağlıklarının iyileştirilmesi için önemlidir. Bu amaçla ergen sağlığı eğitiminin, özellikle çocuk sağlığı ve hastalıkları alanındaki sağlık hizmeti sağlayıcılarının farklı seviyelerdeki eğitim ve öğretim programlarında tutarlı ve devamlı bir şekilde yer alması gerekmektedir. Bu eğitimin sağlanabilmesi için ülkemizde Ergen Sağlığı Bilim Dalı'nın hâlâ yan dal olmaması en büyük eksikliklerden biri olarak sayılabilir. Hipotezimizden farklı olarak başka önemli bir sonuç ise ergen ve ebeveynlerin en

Tablo I. Ergen ve ebeveynlerin bilgi alma istek düzeyleri (%)

		Çok istiyorum	İstiyorum	Kararsızım	İstemiyorum	Hiç istemiyorum
Fiziksel gelişim	Ergen	13.3	57	14	11.8	3.9
	Anne	16.3	64.2	5.7	11.4	2.4
	Baba	26.3	52.6	5.3	15.8	0
Cinsel gelişim	Ergen	12.9	50.9	15.4	14.3	6.5
	Anne	18.7	63.4	1.6	13.8	2.4
	Baba	31.6	36.8	5.3	26.3	0
Adet döngüsü	Ergen	16.5	53.4	7.9	12.2	8.6
	Anne	15.4	49.6	4.9	24.4	4.1
	Baba	21.1	26.3	26.3	15.8	0
İstismar	Ergen	21.9	48	10.4	11.8	7.5
	Anne	27.6	56.9	4.1	8.9	2.4
	Baba	36.8	36.8	5.3	15.8	5.3
Cinsel sağlık danışmanlığı	Ergen	17.9	39.4	13.3	20.4	8.6
	Anne	15.4	56.9	6.5	17.9	2.4
	Baba	26.3	42.1	15.8	15.8	0
Ergenlik dönemi aşılması	Ergen	15.1	54.8	15.4	9.3	5
	Anne	15.4	67.5	7.3	7.3	1.6
	Baba	31.6	52.6	5.3	10.5	0
Yeme bozuklukları	Ergen	26.2	49.8	9	9.7	5
	Anne	17.1	59.3	4.9	15.4	2.4
	Baba	36.8	36.8	5.3	21.1	0
Obezite	Ergen	14.7	40.9	11.5	22.9	9.7
	Anne	13.8	52.8	8.1	23.6	1.6
	Baba	31.6	47.4	5.3	15.8	0
Uyku	Ergen	43	41.6	6.5	6.1	2.5
	Anne	20.3	56.9	8.1	13	1.6
	Baba	31.6	52.6	10.5	5.3	0
Ekran bağımlılığından korunma	Ergen	37.6	37.6	10.8	10	3.6
	Anne	39.8	48	4.1	7.3	0.8
	Baba	47.4	42.1	0	10.5	0
Sporcu sağlığı	Ergen	26.9	38.4	14.3	15.4	4.7
	Anne	20.3	61	8.1	8.9	1.6
	Baba	31.6	52.6	0	15.8	0
Depresyon, özkıyım ve kendine zarar verme	Ergen	30.5	41.2	9.7	11.5	6.8
	Anne	18.7	60.2	6.5	11.4	3.3
	Baba	52.6	21.1	0	26.3	0
Sınav kaygısı	Ergen	67.4	20.8	4.3	5	2.2
	Anne	40.7	50.4	3.3	4.9	0.8
	Baba	36.8	47.4	0	15.8	0
Madde kullanımı	Ergen	9.3	28	11.5	31.9	18.6
	Anne	21.1	58.5	4.1	11.4	4.9
	Baba	36.8	42.1	5.3	15.8	0
Cinsel yönelim ve cinsel kimlik	Ergen	12.5	27.6	15.8	20.1	24
	Anne	14.6	56.1	4.9	21.1	3.3
	Baba	36.8	31.6	5.3	21.1	5.3

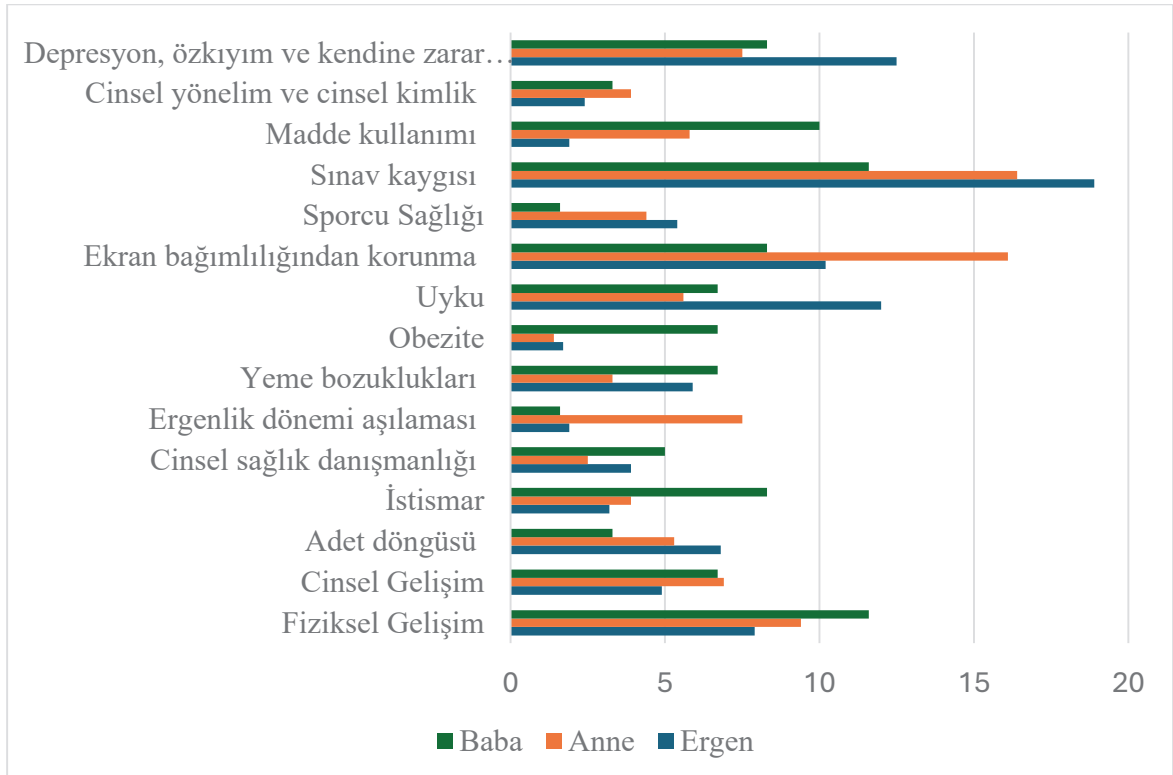
Tablo II. Ergen ve ebevyenlerin en çok danışmanlık almak istedikleri üç konu.

	1.	2.	3.
Ergen	Sınav kaygısı	Depresyon, özkıyım, kendine zarar verme	Uyku hijyeni
Anne	Sınav kaygısı	Ekran bağımlılığında korunma	Fiziksel gelişim
Baba	Sınav kaygısı	Fiziksel gelişim	Madde kullanımı
Genel	Sınav kaygısı	Ekran bağımlılığında korunma	Uyku

çok bilgi almak istedikleri konuların benzer olmasıydı. Ergenlerin en çok bilgi almak istedikleri konular ‘Sınav kaygısı’, ‘Depresyon, özkıyım ve kendine zarar verme’ ve ‘Uyku hijyeni’ olmuştur. Anneler ise ‘Sınav kaygısı’, ‘Ekran bağımlılığında korunma’ ve ‘Fiziksel gelişim’; babalar ise, ‘Sınav kaygısı’ ‘Fiziksel gelişim’ ve ‘Madde kullanımı’ konularında en çok bilgi almak istedikleri.

Araştırma sonuçlarına göre bilgi alma isteğinin önemli bir farkla en çok olduğu konunun “Sınav Kaygısı” olması günümüz şartları göz önünde bulundurulduğunda şaşırtıcı gelmemektedir. Türkiye’de Liselere Geçiş

Sınavı (LGS) ve Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YGS) sınavlarına katılım miktarı her sene artmaktadır. Bu sınavlarda yıldan yıla rekabet düzeyi artmakta ve bu durum ergenlerde ciddi kaygı durumları yaratmaktadır.⁶ Araştırma sonuçlarımız da ergenler ve ailelerinin çoğunluğunun bu durumdan şikayetçi olabileceğini ve kaygı konusunda profesyoneller tarafından bilgilendirilmeye ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Ayrıca bu konuda bilgi almaya ergenlerin ebevyenlerden daha istekli olması da sınav kaygısını birincil olarak deneyimleyen ergenlerin bu konuya ebevyenlerden daha çok önem verdiğini gösteriyor olabilir.

Şekil 1. Katılımcıların bilgi almak istedikleri konuların dağılımı

Araştırmaya göre bilgi alma isteğinin yoğun olduğu bir diğer konu ise "Ekran Bağımlılığından Korunma" olarak saptandı. İletişim teknolojilerinin geliştiği ve sosyal medya kullanımının yaygınlaştığı günümüzde Türkiye'deki ergenlerin ekran sürelerine dair güncel veriler yetersiz olsa da küresel veriler incelendiğinde ekran sürelerine ilişkin tehlike çanları almaktadır. Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması 2022 yılı verilerine göre, ülkemizde internet kullanımı bir önceki yıla göre %2.4'lk bir artış göstererek %85'e yükselmiştir.⁷ Ayrıca bu rapora göre, internet kullanım amaçlarının ilk sırasını %82.4 ile sosyal medya kullanımı oluşturmaktadır.⁷ özellikle COVID-19 pandemisinin etkisinin çok fazla olduğu bilinmektedir. Yapılan alışmalar bu dönemde ekran sresinde %20-66 oranında artış olduğunu göstermektedir.⁸ çağımızın hastalıklarından biri olarak kabul edilen internet ve ekran bağımlılığının birçok ergenin de fiziksel ve ruhsal sağlığını olumsuz etkilediği söylenebilir.⁹ Bu konuda ergenlerin de ebeveynlerin de diğer konulara nazaran yüksek bir bilgi alma isteği sergilemesine rağmen ebeveynlerin yaklaşık %14'lk bir farkla ergenlerden daha istekli olması iki farklı jenerasyonun teknoloji ve ekran bağımlılığına bakış aırlarındaki farklılıkları gösteriyor olabilir. Yine de ergenlerin de çok büyük çoğunluğunun bu konuda bilgi almaya istekli olduklarını belirtmiş olmaları bu durumun yalnızca ebeveynler için değil ergenler için de önemli olduğunu göstermektedir.

Uyku konusunda bilgi alma isteğinin de yukarıda bahsedilen diğer iki konuyla birlikte en çok istenen  konu arasında yer alması bu  konunun birbiri ile olan yakın ilişkisine dikkat çekebilir. Ekran bağımlılığı ve aşırı ekran süreleriyle birlikte uzun süreli kaygı ve stres hallerinin uyku problemlerine yol açtığı bilimsel araştırmalarca saptanmıştır.⁶ Ayrıca ekran bağımlılığı ve uyku problemleri de ergenlerin hem günlük yaşantılarını hem de akademik başarılarını olumsuz etkilemektedir. Bu durum ise ergenleri sınav kaygısı yaşamaya daha meyilli hale getirebilir. Bu karşılıklı ilişkiler neden bu  konunun birlikte en çok bilgi alma isteği duyulan konular olduğuna bir açıklama getirebilir. Ayrıca anketi yanıtlayan ebeveynlerin büyük çoğunluğunun lisans ya da lisans üstü ğretim mezunu olması ebeveynler arasında en

Çok bilgi alma isteği duyulan konunun sınav kaygısı olmasının nedenleri arasında olabilir.

Ergenlerin özellikle bilgi almak istedikleri bir diğer konu ise depresyon, kendine zarar verme davranışı ve zkiyim olmuştur. Amerikan Pediatri Akademisi her gencin yılda bir kez zkiyim açısından taranmasını önermektedir. Özellikle COVID19- pandemisi sonrası tüm dünyada özellikle ergenlik döneminde depresyon oranlarının arttığı yapılan çalışmalarla gösterilmiştir.¹⁰ Ergenlik dönemi bireyin farklı rolleri deneyimlemek, kendi kimliğini bulmak istediği bir gelişim dönemidir. Bu dönemde daha fazla özerklik arayışı içine giren ergen ve ebeveyn ilişkisi yeniden yapılanmakta; ergenin bireyselleşme ve özerklik çabası ailesi ile çatışma yaşamasına neden olabilmektedir. COVID-19 salgını nedeniyle, günlük aktivite ve eğence rutinleri farklılaşmıştır. "Sosyal mesafe" kuralı ile fiziksel mesafeyi korumak zorunda olan ergenlerin akran ilişkileri ve özerklik arayışı bu durumdan etkilenmiştir, ebeveyn çatışmaları artmıştır. Bu da tüm dünyada ergenlerde depresyon ve kaygı oranlarında artış yaşanmasına neden olmuştur.¹⁰ Ergenlerin bu konuda bilgi almak istemeleri son dönemde artan depresyon oranlarındaki artışın yansımaları olabileceği düşünülmüştür.

Dempsey ve ark.¹¹ tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan çalışmamıza benzer bir çalışmada sadece ebeveynlere hangi konuda bilgi almak istedikleri sorulmuştur. Konu başlıkları benzer olmasına rağmen en çok danışmanlık istenilen konuların farklı olduğu görülmüştür. En çok bilgilendirilmesini istediği konulardan ilk üç beslenme, egzersiz ve fiziksel gelişim olarak belirlenmiştir. Bu sonuç ise kültürler arası farklılıkların olabileceğini göstermektedir.

Çalışmamızın bazı kısıtlılıkları mevcuttur. Öncellikle katılımcılara bir liste verip danışmanlık alma istekleri likert tipi bir sorgulama ile sorulmuştur ancak liste dışında önemli olduğunu düşündükleri başka konular atlanmış olabilir. İkinci bir kısıtlılık ise hangi konuda danışmanlık almak istediklerini etkileyecek başka faktörler (yaş, cinsiyet, ailenin eğitim seviyesi) incelenmemiştir, nc limitasyon ise çalışmaya katılan erkek ergen ve baba sayısının düşük olmasıdır.

Sonuç olarak bu çalışma hem ergenlerin hem ailelerin ergen sağlığını ilgilendiren konularla ilgili bilgi açıklarının olduğunu

ve bu konularda danışmanlık almak için istekli olduklarını göstermiştir. Bu konularda danışmanlık yapabilmek için ergenlerle ilgilenen ve onlara bakım veren tüm sağlık çalışanlarının ergenlerin özgün gelişimi konusunda yeterli bilgiye ve gerekli becerilere sahip olmaları gerekmektedir. Özellikle sınav kaygısı ve ekran bağıllığı gibi konularda ergen ve aileye yönelik verilecek danışmanlık hizmetlerinin artması gerekmektedir.

Etik Kurul Onayı: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı tarafından öğrenci projesi olarak onaylanmıştır. Tüm katılımcılardan yazılı ve sözel onam alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış Bağımsız

Yazar Katkıları: Çalışma tasarımı: SA; veri toplama: SA, RU, SBI, SE, ŞA, AKA, RÇ, HMA, EŞ, AA, AGD, IK; veri analizi/yorumlama: SA; yazı taslağı: SA, RU, SBI, SE, ŞA, AKA, RÇ, HMA, EŞ, AA, AGD, IK; kaynak taraması SA, RU, SBI, SE, ŞA, AKA, RÇ, HMA, EŞ, AA, AGD, IK; içeriğin eleştirel incelemesi: SA, RU, SBI, SE, ŞA, AKA, RÇ, HMA, EŞ, AA, AGD, IK

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek

Yazarlar finansal destek bildirmemişlerdir.

KAYNAKLAR

1. Blum RW, Beuhring T, Wunderlich M, Resnick MD. Don't ask, they won't tell: the quality of adolescent health screening in five practice settings. *Am J Public Health* 1996; 86: 1767-1772.
2. McInerney TK, Cull WL, Yudkowsky BK. Physician reimbursement levels and adherence to American Academy of Pediatrics well-visit and immunization recommendations. *Pediatrics* 2005; 115: 833-838.
3. GBD 2019 Adolescent Mortality Collaborators. Global, regional, and national mortality among young people aged 10–24 years, 1950–2019: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2019. *Lancet* 2021; 398: 1593-1618.
4. Aslan E, Bektaş H, Başgöl Ş, Demir S, Irmak Vural P. Üniversite öğrencilerinin cinsel sağlık konusundaki bilgi düzeyleri ve savranışları. *Sted* 2014; 23: 174-182.
5. Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği (CETAD). Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Araştırması, Ağustos 2006. Erişim adresi: <https://www.cetad.org.tr/menu/38/cinsel-saglik-ve-ureme-sagligi-arastirmasi-2006>. Erişim tarihi: 23.05.2023
6. Köse S, Kurucu Yılmaz Ş., Göktaş S. Lise son sınıf öğrencilerinin sınav kaygı düzeyleri ile uyku kalitesi arasındaki ilişki *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi* 2018; 9:105-111.
7. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2022. Erişim adresi: [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587) Erişim tarihi: 23.05.2023
8. Tan ST, Tan SS, Tan CX. Screen time-based sedentary behaviour, eating regulation and weight status of university students during the COVID-19 lockdown. *Nutrition & Food Science* 2022; 52: 281-291.
9. Güney M, Taştepe T. Ergenlerde sosyal medya kullanımı ve sosyal medya bağımlılığı. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi* 2020; 9: 183-190.
10. Raccine N, McArthur BA, Cooke JE, Eirich R, Zhu J, Madigan S. Global prevalence of depressive and anxiety symptoms in children and adolescents during COVID-19 a meta-analysis. *JAMA Pediatr* 2021;175:1142-1150.
11. Dempsey AF, Singer DD, Clark SJ, Davis MM. Adolescent preventive health care: what do parents want? *J Pediatr* 2009; 155: 689-694.e1.